

SLOVENEK

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narečnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Ishaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 241.

V Ljubljani, v ponedeljek 20. oktobra 1890.

Letnik XVIII.

Preosnova valute.

I.

Zadnje tedne se je zópet na národno-gospodarskem polju v Avstriji prikazalo na površje vprašanje o preosnovi valute. Časniki vzlasti večji mnogo pišejo o tej stvari, ki tako globoko sega v denarne avstrijske razmere. Koristno je torej za vsacega to vprašanje pojasniti vsaj toliko, da ga umejo tudi taki, ki se ne pečajo z denarnimi vprašanji. Pred vsem omenimo, da je o preosnovi valute pisal in v začetku tega leta izdal 36 strani obsegajočo knjigo gosp. Vaso Petričič z naslovom: K valutnemu vprašanju. V imenovani razpravi najde mnogo zdravih mislij, kdor se želi natančneje soznaniti s tem predmetom. V tem članku ne bomo tako globoko segli v to vprašanje, kakor stori omenjena knjižica, le pojasniti bomo skusili tudi manj zvedenim čitateljem to vprašanje.

Kaj je valuta? Z besedo valuta ali po naše veljava umevamo ono vrsto denarja, ki je v kaki državi zakonito plačilno sredstvo, s katerim se pravilno vplačuje in izplačuje. Ločimo pa trojno vrsto veljave: Zlato-srebrno- in dvojno zlato-srebrno veljavo. Dežele, kjer je v veljavi zlato, so n. pr.: Angleska, Švedska, Nemška, Danska, Norveška, Finska, Portugalska, Holandska; dežele z dvojno veljavo so n. pr.: Francoska, Belgija, Švica, Italija, Grško, Špansko itd.

V Avstriji imamo od l. 1857. zakonito srebrno denarno veljavo; od tega leta se namreč iz jednega carinskega funta finega srebra = 500 gramov kuje 45 gld. avstr. v. V Avstriji imamo torej po zakonu vravnano srebrno veljavo; čemu torej jo novo vravnati; čemu preosnova valute? — Zato, ker imamo pri nas papirnat denar, banknote in državne note, ki namestujejo srebro. Papirnat denar je v Avstriji v veljavi z malimi presledki že od začetka tega

stoletja. Ni tukaj kraj, da bi obširneje govorili o zgodovini papirnega denarja, omenimo le, da pri nas papir namestuje denar iz kovine. Banknote so nakaznice bank, s katerimi se banka zaveže, da vsakemu, ki ji prinese banknote, toliko kolikor je zapisano na nakaznici izplača v srebru, ako zahteva od nje; isto velja o državnih notah. Torej so državne in bančne note le dolžna pisma. Ker je splošna dolžnost pri plačilih sprejemati te note — kar Nemci imenujejo „Zwangsurs“ — zato so te banknote na videz denar, papirnat denar in veljava tega denarja se imenuje papirna veljava. Ta naprava je sicer ugodna za vsako državo, ker je papirja dovolj, toda nevarna je vzlasti zaradi svojih posledic.

Papirni denar namreč nima veljave sam v sebi, kakor n. pr. zlato in srebro, ampak ker je le država porok, da res toliko velja, zato se zgodi, da tuje dežele ne marajo za papirnat denar, vzlasti ako mislijo, da je država, kjer je v veljavi papirnat denar, v slabih finančnih razmerah. Odtod pa izvira mnogo kvarnih posledic. Zunaj države namreč moramo plačevati v zlatu ali v srebru, torej moramo poprej kupiti zlato ali srebro; pri tem pa je na škodi lastnik papirnatega denarja; on mora namreč prodajalcu dragocene kovine dati nekaj dobička, da vzame od njega papirnat denar. Ta dobiček se imenuje „agio“. Plačati se mora n. pr. za sto goldinarjev v zlatu ali srebru sto goldinarjev v papirju in še nekaj, to je „agio“ zraven.

Ta diferenca, ta razloček se imenuje „agio“, ki pa ni vedno jednak; spreminja se namreč, rase ali pada, kakor se kaže papirnat denar bolj ali manj varen. Agio je kriv, da so pri nas oni izdelki dražji, katere uvažajo v Avstrijo in zato pravijo, da kar plačaš na Nemškem z eno marko, plačaš v Avstriji z enim goldinarjem, kar sicer ni popolno resnično.

Od tod pa izvirajo še drugi slabi nasledki. Kakor namreč agio rase in pada, tako rase in pada tudi cena pridelkov in izdelkov; torej papirnat denar provzročuje negotovost prometa; nevarnost je dalje pri papirnem denarju, da bi ga ne mogli zameniti s kovinskim denarjem, vzlasti je ob vojskinem času nevarnost velika, da državo zadene bankrot, da se izjavi, da ne more izplačati papirnatega denarja.

Ker ima torej papirnat denar našete in še mnoge druge slabe nasledke, zato je umevno, da nikdar popolno ne obmolkeje glasovi, naj bi se vravnala papirna veljava, naj bi se preosnovala valuta. Vzlasti bogatini, ki imajo mnogo državnih papirjev, bojé se, da bi ob kaki nesrečni vojski papirnat denar ne izgubil svoje veljave; zato silijo vlado, da bi preosnovala valuto. S tem namreč hočejo od vlade dobiti zagotovilo, da bodo njih banknote ali državne note obdržale svojo vrednost tudi tedaj, ako bi se država razdrobila, ker bodo namreč imele popolno vrednost srebrnega ali zlatega denarja. V tem oziru so spomina vredne besede zgoraj omenjene razprave, ki se glasé: Ne dá se tajiti, da bi v naših razmerah, ko se ljudje bolj brigajo za politične, kakor za gospodarstvene namene in na noben način nočejo priznati načela zdrave jednakopravnosti, skoro bolj kazalo valute ne preustrojiti, ker bi to bilo nekako prisilno sredstvo, da se vzdrži celokupnost države, in bi se s tem narodi prisilili z ozirom na svojo lastno korist državo podpirati o vsaki priliki.

Magjarizem.

„Varšavski Dnevnik“ je prinesel prav zanimiv članek o Magjarih pod gorenjim naslovom, pa ga zatorej deloma podajemo čitateljem „Slovenčevim“ v slovenski prestavi.

LISTEK

Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Z.

XI.

Po novem letu 1421. pričakovali so tudi v pilzenski okolici Žižkovih čet. Še začetkom januarija je vedel jednooki vojskovodja svojo vojsko na zapadno Češko, da bi tu porazil mnogobrojne kraljeve privržence in svoje protivnike. Kakor nagla povodenj se je razlila husitska vojska v dosedaj mirni kraj. Ljudje so bežali pred strašnim, pošastnim krikom, ki je naznanjal bližajočo se Žižkovo vojsko. Na cesti je bilo slišati ropotanje železnih Žižkovih vozov in divje petje njegovih bojevnikov. Pred njegovo vojsko so se prikazali najprej nagli jezdec, katere je Žižka poslal na ogled, ali se nikjer ne pripravlja sovražnik na upor; za njimi so sledili manji oddelki jezdecov in pešcev, — prikazal se je kakor velikanski gad vrteč svoja železna kolesa bliže — red železnih vóz in za njimi brezštevilno tovornih vóz, kjer so sedele žene in otroci bojevnikov.

Žižka je zapustil Plzen, ki se je pripravil na odpor, in se je najprej obrnil na ženski hotešovski samostan.

Ljudje iz okolice so pribežali v prostrani samostan z vsem, kar so mogli v naglosti vzeti z doma.

Samostan je visoka, trdna zgradba; pred njim je globok jarek, — tako so upali vsi, ki so ondi iskali zaščite, — gotovo vstraja pred Žižkovimi naskoki. Razven tega je posvečeno mesto in Bog sam in sveta Devica je bodeta varovala. Tudi ima samostan dosti delavnih rok, vajenih orožja. Vodja samostanske posadke gospod Diviš z Bora je smela, bistra glava; gleda veselo s samostanskih nasipov na bližajočo se tolpe taborske in ne straši se, ko čuje temno bučanje zemlje pod težkimi kolesi, pod težko podkovanimi konji in pod nogami več tisoč Žižkovih vojnikov.

Še zasmijal se je glasno, ko je zagledal, da se je na bližnji višini ustavila Žižkova vojska; ko je videl, kako postavljajo vozove kakor trden zid, krog njih pa napravljajo iz snega nekake nasipe; za zidom pa stojé temni šotori in največji mej njimi s praporom, na katerem se sveti rudeč husitski kelih.

Zasmejal se je, ko je zagledal temne husitske postave sedeče pri ognjih; kako letajo sem ter tje osamelci jezdec in ogledujejo vsak grm, vsako koč.

Ko so videli samostanski bojniki in ljudje iz okolice, da se gospod Diviš ne boji taborske vojske, da gleda na-njo celó brezskrbno in se smeje, odahnilo so se in mislili si: „Gotovo ni Žižka s svojo kmetsko vojsko tako grozen sovražnik, kakor se pripoveduje“.

Proti večeru so vjeli samostanski ljudje jed-

nega jezdec — ogleduha Žižkovega in ga privedi pred vodjo.

„Pojdi no bližje, ti čudni ptič s tujega kraja, ki si priletel v našo krajino, da bi kaj dobil za svoj lačni želodec. Pojdi no, da te bolj ogledam.“

Zvezan bojevnik je zaškripal z zobmi in pogledal z zarudelim obrazom z največjim srdom na zasmehujočega Diviša. Na vsem gibanju se je kazal srd in največje sovraštvo. Molčal je.

„Vjel si se in ne misli, da te pustim tako naglo iz pasti. Onega tabora tam in svojih drugov ne boš videl več. Ne učeš jutrnjega dneva, ako se pri tej priči ne odpoveš lopovskemu vodniku in ne postaneš naš vojniki.“

„Nikdar!“ zazvenelo je temno iz bradatega moža.

„No, poglej torej ono krivo vrbo; premisli dobro svoje besede. Ali nočeš služiti nam? Dajem ti še trenotek za premislek. Ako se premisliš slabo, pripravi se na smrt na oni krivi vrbi.“

Mesto odgovora je pljunil taborec pred Diviša. Ta se je pa razjezil, da ga tako spoštuje seljak; zavpil je nad onimi, ki so ga vjeli: Tam ga obesite. Naj vidijo vsi, kako bodemo pestopali ž njimi.“

V trenutku je že visel vjetnik na stari vrbi; ni jedna beseda ni ušla iz njegovih ust, niti jeden vzdih se mu ni izvil iz prsij. Nekolikokrat se je stresel in visel je mrtev na vrbovi veji. (Dalje sledi.)

V številu raznih „izemov“, ki sedaj napolnjujejo strani časopisov in dnevnikov ter so dapač prodrli tudi že v stroga povestniška dela posebno v Avstro-Ogrski, prikazal se je kot eden od najobičajnejših in najrazprostranjenih „magjarizem“.

Sodeč po analogiji drugih terminov te oblike, kakor helenizem, romanizem, judaizem, germanizem itd., trebalo bi pomišljati, da se tudi pod „magjarizmom“ ima razumevati vkupnost onih fizičnih in naravnih črt, ki opredeljujejo kulturni tip magjarskega naroda, a ob enem s tem tudi pripadajoče mu mesto v sredini drugih kulturnih narodov.

Ali je morda magjarska narodnost tako silna na Ogrskem po številu ali duhu, da se jej je posrečilo vtisniti neizbrisljivo znamenje svojega genija v vse ostale narodnosti ter jih spremeniti v eno kulturno polje, kakor so to storili nekdanj v starem veku Grki na iztoku, a Rimljani na zapadu?

Težko bi kdo mogel dokazati i za preteklost in za prihodnost. Nam niso znani procentualni odnosi magjarske narodnosti k nemagjarski v stari Magjariji, ali sodeč po neznatnosti njene vloge v zgodovini, poslednje posebno od XI. veka, moremo sklepati, da Magjari tudi takrat niso bili v večini v deželi. Oni so bili nekoliko okrepljeni s primeso turške krvi, a zdaj jih ni več nego jedna tretjina od vseh prebivalcev Ogrske. Tedaj samo pri nena- vadni darovitosti in delavnosti, kakor na pr. v ulogi starogrški ali anglosaksonski, moglo bi to malo- številno naseljenje sebi duševno podvreči ogrske Slo- vane, Rumune in Nemce.

Ali kolikor nam je poznato iz zgodovine in življenja, niso imeli Magjari prvenstva nad njimi v duševnem življenju. Nasproti pa je iz magjarskega jezika, prenapolnjenega s slavjanizmi, a deloma tudi germanizmi in latinizmi posebno v terminologiji kulturnega sodržaja, čisto jasno, da so Magjari na Ogrskem sprejeli od drugih naobrazbo in sicer od starejših narodov, a niso poslednjim predali svojo lastno, katere niso niti imeli.

Treba je samo poznati tip sedanjega Magjara iz „pust“ Alfölda, da se prepričaš, kako to pleme ni niti fizično, niti duševno sposobno, da drugim narodnostim vtisne pečat svojega skrajno sumljivega genija. Le-ta tip niti najmanj ne odgovarja tipu sedanjega inteligentnega Magjara.

Slednjič ko bi magjarizem faktično bil osnovan na magjarski narodnosti, potem bi v njem bilo kaj čudskega — v bitju in v pojmih. Kolikor je nam znano, ni se še nobenemu posrečilo dokazati tega finizma, ki dosledno ne more služiti kot substrat za magjarizem.

Pa če je temu tako, na čem je potem osnovan magjarizem? Da li na slovanskih narodnostih? Ali na nemške, rumunske, hebrejske, ciganske?

Na vseh nekaj, ker glavna lastnost magjarizma obstoji v tem, da so njegovi nositelji vzeti iz vseh narodnosti mnogojezične Ogrske, tako da moremo njim smelo reči besede Puškinove: „Kakšna zmes obleke in lic, plemen, narečij, odnošajev!“

Za dokaz vsega tega je dovoljno vzeti v roke popis ogrskih ministrov, magnatov, poslancev: povsod nahajaš imena slovanska, nemška, hebrejska in druga, n. pr.: Slavji, Horvat, Tot (Slovak), Puloski, dapač Oros, Olah in druga. Ni potrebno dokazovati, da se je v poslednjem času na tisoče takih obitelji spremenilo v magjarske pod pokroviteljstvom vlade za celih 50 kr. Dapač tudi v poslednjem slučaju nahajamo na vsakem koraku T a k a č a (Akalec), M o l n a r a (mlinarja), D e a k a (djak) itd., ker magjarski leksikon se sestoji skoraj na 30% iz besedij slovanskega korena tako, da Magjar izbegaje slovansko besedo večkrat na drugo zadene.

Mi ne tajimo v ostalem tudi čisto magjarskega porekla nekih imen magjarske zgodovine, ali njihovo število je jako neznatno prisposobiljivi jih z brojem nemagjarskih, posebno slavenskih. (Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. oktobra.

Notranje dežele.

Deželni zbori. V zboru dolenoavstrijskem predložen je načrt zakona za oskrbovanje ubogih. Določili bodo po tem zakonu posebne okraje za ubožne, za vsak okraj bodo ustanovili ubožno hišo ter oskrb izročili cerkvenim redom. Sicer pa da bodo revežem delili le živež, obleko, kurjavo itd. ne pa denarja. Vidi se iz tega načrta, da se tudi državna oskrb za reveže bliža oni poti, po kateri

cerkev vzlasti z družbo sv. Vincencija tako vspešno podpira siromake. — V gorenje-avstrijskem zboru je pri volitvah v odseke nemško-narodni dr. Beurle volil s konservativci; važno je to radi tega, ker imajo konservativci z njegovim glasom dvotretjinsko večino v zbornici, ki je potrebna da se preosnuje volilni red. — Nemški veleposestniki v šlezijemskem zboru jeli so nekako pomirljivo posredovati mej stranskimi in nemškimi poslanci. — Predarlski zbor pošlje do cesarja posebno deputacijo, da vladarju razloži veliko škodo, ki so jo deželi napravile povodnji ter da ga zaprosi pomoči.

Poljski listi mej njimi vzlasti „Przeglad“ pojasnjuje iz zanesljivih virov proti „Pester Lloyd“, da ni nobenega poljskega politika, ki bi prevzel posredovalno nalogo pri osnovanju ministerstva Taaffe-Plener. Poljaki so mnenja, da vlada Taaffe-Dunajski trdno stoji ter da se ni bati nemško-liberalnega ministerstva.

Ogrski naučni minister grof Csaky je nedavno svet iznenadil z novim, posebnim načinom, kako da poravna razpor mej cerkvijo in državo zaradi vpisavanja v krstno matico. Katoliški duhovniki v prihodnje ne bodo dolžni pošiljati izpiskov iz krstne matice naravnost duhovnikom drugih krščanskih ver, marveč jih pošljejo političnemu oziroma županijskemu uradu, in ta jih dostavi na svoje mesto. Ob sebi se ume, da je tudi to ministrov sredstvo popolno jalovo, zakaj katoliški duhovnik se tudi po posredovalcu v versko-cerkvenih opravilih ne more družiti z drugoverci.

Vnanje države

Rim. Sv. oče je razposlal zadnje dni važno okrožnico italijanskim škofom. O vsebini okrožnice pišejo listi mej drugim to-le: Sv. oče toži v svojem spisu, da je sedanja italijanska vlada orodje prostozidarjev, ki hočejo zatreti sv. vero. Potem našteva postave in naredbe, katerih so se in se še poslužujejo framasoni, da bi sv. cerkev razrušili ter trdi, da so sedanje posvetne šole vzrok propadajoče javne morale. Sv. oče priporoča ljudstvu, naj se povrne v naročje katoliške cerkve, naj ne bere slabih časnikov ter prosi katoliške liste, naj ga podpirajo z vso močjo. Potem omenja sv. oče dobroto, katerih bi bilo deležno italijansko prebivalstvo, ko bi se poglel prepričati mej sv. Stolom in italijansko vlado. Toda miru ne bode prej, dokler ne dobi sv. Stol posesti rimskega mesta.

Nemčija. Liebknecht je na shodu socialistov v Hali govoril med drugimi besede: Vkljub svojemu prepričanju, da je vera privatna stvar za človeka, vendar sem za to, da se ohrani. Kakor se sicer borimo zoper državo, enako se nam je boriti zoper vero, ki jim je v podporo, vendar moramo to storiti na pravem kraji in o pravem času. Onemu pa, ki hoče na vsak način boj proti veri, godilo se bo, kakor se godi pruski vladi v boji zoper katoliško cerkev, ki je uprav vsled teh bojev vedno močnejša.

Rusija. „Pet. Véd.“ poročajo, da si je omislilo vojno ministerstvo v južno-zahodni Rusiji širna posestva, s katerih pridelki hoče preskrbovati armado. Tu se bodo osnovali veliki mlini, pekarije in hranilna tovarna. S to naredbo se boče Rusija posebno dobro preskrbela za čas vojne.

Šveca. Vladni predsednik Respini je določil, ko je prevzel neko uradno sobo, da je izginilo veliko število važnih, katonsko banko v Tesinu tičočih se papirjev. Sozarotniški preiskovalni sodnik je dobil takoj povelje, da vso stvar preišče.

Portugal. Novi ministerski predsednik je prebral v zbornici ministersko pojasnilo o prepiru z Anglijo. Pojasnilo pravi, da ministerstvo ne more priporočiti zbornici pogodbo z dné 20. avgusta; ministerstvo bo skušalo imenovano pogodbo tako preosnovati, da se ohranijo na eni strani čast in interesi portugalskega naroda, na drugi strani da se doseže prijateljsko sporazumljenje z Anglijo. Stanje portugalskih financ hoče izboljšati s štedljivostjo. To pojasnilo je napravilo z zbornico dober vtis. Bržkone so pa le lepe nadeje, s katerimi osrčuje nova vlada sama sebe in narod sploh.

Tuščija. Iz Carjigrada se poroča o napetih razmerah med turško vlado in ekumenskim patriarhom. To nasprotovanje je navstalo zaradi imenovanja treh bolgarskih škofov za Macedonijo. Ko se ni mogla turška vlada odločiti, da bi ugodila reklamaciji patriarhovi, zaukazal je patriarh zapreti vse grške cerkve po turški državi. S tem odločnim korakom patriarhom je očitno napovedan boj turški vladi, in ako se jej ne posreči, da bi pregovorila patriarha, da preklicuje svoje naredbe, utegne v to zadevo poseči kaka evropska država, da brani grške kulturne interese.

Izvirni dopisi.

Z Blok, meseca oktobra. Mishl sem, da se ne smem predrzniti stopiti pred ljudomili svet z nadležno prošnjo v pomoč siromašnim pogorelcem Radovecem, ker je ravno zdaj mnogo pogorišč! Vendar me k temu silijo posebne okolščine. Radlek je izmej najubožnejših vasi, slaba lega in zemlja! Zdjaj so ljudje še ob živež, krmo, obleko, orodje! Šlo je tudi sadno drevje; kar ga ni [dosegel ogenj, so poklestili, ker niso imeli s čem braniti, kakor le z ve-

jami; vode vás nima! Tudi ob cerkev so; ni pogorela, ker je daleč od vasi, razdjal jo je tisti večer po sv. Jerneju vihar, ki je razkril marsikatero streho. Cerkev je bila pač slaba, zljaj je uničena, pobral je vihar z zvonika vso streho! Morala se bo staviti vsa na novo! — Bog pomagaj! pa tudi usmiljena srca, dobredelne roké, podelé naj kak dar plakajočim pogorelcem ali porušeni cerkvi sv. Janeza Krstnika! Bog povrni obilo vsem blagim dobrotnikom!

Janez Kaplenek, župnik.

Iz Vivodine, 14. oktobra. Še se vrača, kakor našim dedom, za toplim poletjem hladnejša jesen; še zré isto jesensko solnce na naše vinograde, toda mi jih ne gledamo s istim veselim pogledom, z istim radostnim srcem, kakor so jih naši dedi; kaj pravim dedi, kakor mi, mi sami še pred nekoliko leti. Z mračnim čelom, potrjim srcem obračamo kalno okó po naših vinogradih, našej zemlji, našem vsem. Gorice, iz katerih je odmeval stoteri spev naših pradedov, kjer so še pred nekaterimi leti zveneli mili glasovi naših popevk, zdé se mi podobne grobnim gomilam, kjer je vse tiho, mirno, mrtvo. Vtihatopila se je trtna uš, sovražnica plemenitemu trsju, v naše vinograde, ž njo bēda, žalost in gorjé pod naše krove. Kakor strašna povodenj polja, zadel je ta strahoviti mrčes lepe naše vinograde. Ta živa kuga morala je priti torej tudi na vivodinske vinograde, kateri so dajali nekdanj obilo in priznane zlate kapljice, katera je kmeta oblačila, preskrbovala in mu pomagala davke plačevati. Trtna uš je pa pri nas tembolj grozna prikazen, ker je mnogo vasij, katere se živé le iz vinogradov in nimajo nobenega polja. Najboljši kmetje tukaj zdvajajo, ko vidijo uničene vire svojih dohodkov, in da ni nobene moči proti temu strahovitemu mrčesu. Zato se ménijo izseliti v Ameriko naši najpremožnejši kmetje; saj so pa tudi ti najhuje prizadeti, njih najpoglavitejše imetje je šlo po zlu. In kako hitro se ta nesreča razširi. Komaj smo jedno leto zapazili na trtah neko bolezen, precej prihodnje leto so bili pa že najlepši vinogradi uničeni. Kako hitro se širi ta nesreča od vinograda do vinograda, pokazalo se je najbolj na Francoskem v okraji Vaucluse, kateri je imel 30.000 hektarov vinogradnih goric. Bolezen so zapazili 1866. leta, in tri leta pozneje je bilo 6000 hektarjev uničenih; leta 1874 je zamorila trtna uš že 25.000 hektarov in 1876 leta je ostalo od 30.000 le še 2000 hektarov neokuženih. V takih krajih, kjer se je ta mrčes toliko razpasel, ni ga mogoče zatreti. Kako hudo je ta nesreča zadela vinorodno Francijo, razvidi se iz tega, da je francoska vlada obljubila 300.000 frankov kot darilo onemu, ki bi izumil gotovo sredstvo proti temu strašnemu mrčesu. Da si je mnogi vinogradnik in učenjak belil glavo, kako bi izumil sredstvo proti trtni uši ter dobil lepo darilo, umeje se samo ob sebi. Toda izmed 1500 pomočnikov, kateri so bili že priporočani kot najboljša sredstva proti tej živi kugi, ni nijeden obveljal. Vse človeško prizadevanje je zamán, kakor proti maščevalni božji roki. Dandanes razjeda grozna trtna uš že skoro vse evropske vinograde; vsa evropska vinoreja je v nevarnosti; in kaj pomenja to, razvidel boče vsak, komur povémo, da pridelala vsa Evropa vina na leto za 1300 milijonov goldinarjev. In kako se ta nepridiprav hitro plodi. Proračunali so, da se od jedne same trtne uši od meseca marca do oktobra nakoti petindvajset milijonov uši. Ko uniči ta živa kuga jeden vinograd, preseli se v sosednjega, in sicer pod zemljo, če je dovolj rahla, sicer pa tudi nad zemljo. Vinogradnik pa stoji onemogel z obupanim srcem nasproti tej božji šibi. Gospodine, pomiluj nas!

Igo.

V Gorici, 17. oktobra. (Prošnja do slovenskih rodoljubov.) — Odbor političnega društva „Sloga“, ki vzdržuje slovenski otroški vrt in deklško dvorazrednico, katero je pa moral te dneve razširiti v trirazrednico, ker se je oglasilo preveliko število deklic, katerih ne more odbiti, da bi šle v mestne italijanske šole, razposlal je slovenskim rodoljubom po Goriškem in tudi po drugih deželah naslednji oklic:

„P. n. gospod!“

Splošno je priznana resnica, da čegar je mladina, tega je prihodnost; zato vidimo povsod velikanski boj, ki se bje z namenom, da bi mladina postala pristopna tej ali oni moči. Posebno Sloven- cem godé se v tem oziru velike krivice, ker njihovi deci se na mnogih krajih ne daje prilika, da bi se mogla vzgojiti in poučiti na temelju svojega rojstva in rojstvenega svojstva, temveč se vabi ali celó sili

v učilnice in vzgojevalnice, v katerih se mora preleviti, sleči svoje rojstvo, ter obleči nekaj, kar ni njeno, kar jo pači, kar je duševno zastrupi in razdraži, da je pripravna za nazore in čine, katere mora studiti in obsoditi vsak zvest državljan, veren kristijan in pošten človek.

Takih nevarnostij tudi v Gorici slovenska mladina ni povsem prosta, kakor kaže zgodovina zadnjih in sedanjih let v veliko žalost dobro mislečim ljudem. Zato je društvo „Sloga“ že pred več leti ustanovilo v Gorici slovenski otroški vrt in dekliško šolo, ki se je pred leti razširila v dvorazrednico. Kako potrebna sta bila ta zavoda, v katerih se odgojuje mladina v katoliškem duhu in na temelju naravnih, od vseh vzgojevalcev kot jedino pravih priznanih postav, kaže obilo število otrok, ki leto za letom pohajajo ta zavoda, ter potreba, da se je do zdaj obstoječa dvorazrednica letos razširila v trirazrednico, ker drugače bi bilo moralo šolsko vodstvo odpustiti mnogo deklic, ki so prenapoljevale dosežanje prustore. Toliko otrok prihaja v domače zavode brez sile, brez vabila, brez iskanja. Koliko bi jih prišlo, ako bi se pa roditelji in vārubi opozarjali na lepo priliko, poskrbeti svojim otrokom pouk in vzgojo, kakeršna jim pristojna po naravi, človeka prvi in najboljši učiteljici? Otroških vrtov bi moralo nastati veliko več in sedanjim razredom dekliške šole bi se morali dodati še drugi.

Ali žal, da gmotni oziri zavirajo hitreji napredek in da vzročujejo celó za ohranitev tega, kar obstoji in kar se je letos dodalo, podpisanemu odboru mnogo skrbi. Društvo nima rednih dohodkov razven društvenine svojih članov, katera pa niti približno ne zadostuje za vzdrževanje rečenih zavodov; toliko manj pa za ustanovo novih ali za daljno širjenje obstoječih. Kar pomanjkuje, dobiti se mora vsled § 7. b pod imenom prostovoljnih daril. Od radodarnosti društvenikov in drugih rodoljubov bo tedaj odvisna usoda prekornih naših zavodov. Ali tudi radodarnost ne more biti brez pravila in reda, ako hoče doseči svoj vzvišeni namen; marveč se mora pokoriti redu, po katerem je darovalcu znano, kedaj in koliko hoče podariti, društvenemu odboru pa, kedaj in koliko podpore more pričakovati, da more vravnati proračun svojih stroškov na gotovi podlagi in ne brez nje. Zato je odbor v svoji seji 9. t. m. spoznal kot najprimernejši način, po katerem se morejo društveni zavodi podpirati, redne doneske, katerih darovalec toliko ne občuti, ker so razdeljeni na manjše svote, a na katere društvo vendar z gotovostjo računi, ker so obečani.

Vsled tega obrača se uljudno podpisani odbor do Vašega p. n. blagorodja z nujno prošnjo, da bi z ozirom na preblagi namen, ki ga imata društveni otroški vrt in dekliška šola v Gorici, ter na nedostatnost društvenine za njih vzdrževanje, blagovolili odločiti se za redno podporo navedenih zavodov, ter nazaaniti mu, v kolikih zneskih in v kakih obrokih (mesečnih, dvomesečnih, četrtletnih, poluletih, letnih) hočete podpirati šolstvo med Slovenci v Gorici. Ako stanujete v mestu, pride do Vas po odgovor poseben odborov pooblaščenec; ako bivate na deželi, ste uljudno prošeni, odgovoriti podpisanemu odboru pismeno, ali po ustnem sporočilu, ali pa naznaniti odgovor društvenemu poverjeniku onega kraja. Odbor bo sprejemal radodarne doneske po pooblaščenih, po poverjenikih, ali potom pošne hranilnice.

Nadejaje se najugodnejše rešitve svoje v prid in korist slovenskih prebivalcev v Gorici stavljenе prošnje, izreka Vam podpisani odbor že naprej svojo najtoplejšo zahvalo.

V Gorici, 12. oktobra 1890.

Za slovensko narodno-politično društvo „Sloga“:

ODBOR.

Rodoljubi! Potrebe naše so velike in treba nam je hitre pomoči. Našega življa v Gorici je na tisoče, dobra četrtina, če ne tretjina vsega prebivalstva; a naša mladina se mora po sili potujčevati, ker ni slovenskih šol. Mesto vzdržuje vrhu tega še šest otroških vrtov, ki so prave pollaševalnice slovenske mladine, kajti velik del slovenskega prebivalstva pošilja svoje otroke v te vrte, kjer dobivajo otroci skrbno varstvo in razne darove. Ako hočemo, da se slovenski živelj v Gorici okrepi, ustanoviti moramo tudi mi še druge otroške vrte in jedno deško ter jedno dekliško večrazrednico. To nalogo si bode prizadevalo vršiti naše politično društvo „Sloga“.

— In v ta namen se obrača do slovenskih rojakov

z nujno prošnjo, da bi se zavezali dajati redne doneske za naše šole in otroške vrte v Gorici.

Rodoljubi! Prosimo Vas, pomislite dobro, koliko desetih ali goldinarjev morete dati v te prelepe narodne namene. Ni treba, da bi se oškodovali zaradi nas, ali nekoliko vendar lahko vsakdo, kdor količjak ljubi slovenski naš rod, žrtvuje; le vedeti je treba, koliko, da more „Sloga“ gotovo na to računati, sestaviti si trden proračun za bodoča leta, ter ustanoviti toliko zavodov, kolikor bi jih z obljubljenimi doneski mogla vzdrževati. Sevėda bode morala tudi družba sv. Cirila in Metoda priskočiti „Slogi“ na pomoč, ker v takem slučaju bodo tudi naše podružnice z večjim veseljem delovale za te naše preimnitne družbe blage namene.

Nadejamo se, da nas bode vse slovensko razumništvo podpiralo v teh naših težkih borbah za — narodni obstanek slovenskega življa v Gorici.

Dnevne novice.

(Nezgod.) Gosp. Ign. Žitnik, dež. poslanec in vrednik našega lista, je včeraj nenadoma obolel na potu v Presko, kjer je bil namenjen opraviti nedeljsko duh. opravilo. — Hvala Bogu, da se mu stanje boljša in da mu bo kmalu mogoče vrniti se v Ljubljano.

(Odbor katol. polit. društva) v Ljubljani imel je svojo sejo preteklo soboto. Med drugim je bilo vsprejetih 32 novih udov in imenovanih sedem poverjenikov. Na dnevnem redu je bil razgovor o nameravani višji slovenski dekliški šoli; odbor je sklenil, da v kratkem priredi v Ljubljani društveni shod. Več o tej seji sporočimo jutri.

(Imenovanje.) Trgovinski minister je imenoval poštnega oficijala K. Slugo za poštnega blagajnika v Gradcu.

(Deželni zbor kranjski) ima jutri ob 10. uri svojo tretjo sejo. Na dnevnem redu so razna poročila finančnega odseka.

(Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) podarila je po gosp. dr. Jos. Vošnjaku „Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaji“ 50 gl., reci petdeset goldinarjev. Slava ji! — Gosp. dr. F. Celestin, vseučilišni profesor v Zagrebu, podaril je „Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaji“ 10 gl., akad. društvu „Sloveniji“ 5 gl. Iskrena bodi hvala blagemu prijatelju slovenskih vseučilišnikov!

(Iz Semiča) se nam piše: Danes v četrtek pooblašči se je nebo. Hvala Bogu, morebiti dobimo dežja in vode, katero tako pogrešamo. Po pel in celo uro daleč jo moramo voziti. In to že več nego mesec dni. Ni čuda! Vode imamo pri nas le v vodnjakih in lužah, kolikor nam je dá nebo. A sedaj že ni skoro štiri mesece bilo dežja, da bi dalo kaj vode. Bog varuj nas ognja. Kaj bi počeli brez vode? Pogorelo bi nam labko vse, kakor je zadnji terek na Radovici in pretekli teden na noč v Bojancih. Ubogi ljudje! Pridelka ni posebno veliko bilo in sedaj jim uniči še ogenj imetje. — Več, kakor vode imamo — vina. Res, da ga je precēj manj, nego lansko leto, je pa toliko boljše, da kvaliteta nadomesti kvantiteto. In kaj bi ne! Tako lepe trgatve ni bilo zdavna; dežja in toplote je bilo dovolj in zdravo grozdje dalo je zdravega vina. Danes sem ravno slišal, da od 63. in 65. leta ni bilo takega, četudi je bilo tu in tam dobro. Naj si naš kmetič vendar kaj opomore! Kupci se že oglašajo in ker ga ni ravno preveč, upati je, da ga bodo kmalo spravili v denar. — Včeraj pokopali smo „starega Kleina“ iz Sel pri Semiči. Mož ni svetovno znan, ali omenim ga, ker je vendar posebnost. Dne 18. septembra je dočkal 85. rojstveni dan. Njegova žena Marjeta pa bo, če dočaka, veselila se 6. februarija 82. leta starosti svoje. In ta dva človeka sta bila poročena 25. januarja 1825. leta! Tedaj sta letos petinšestdesetletnico praznovala, odkar sta bila v zakonu. Umrl je naglo. Zjutraj je še zdrav jedel z družino; potožil nekaj, da mu ni prav, ulegel se v posteljo, in ko so ga vzdignili iz postelje, jim je v rokah zaspal. — Dolgo življenje, hitra smrt.

(Iz Polhovega Gradca) se nam poroča: Dne 16. t. m., to je v torek, treščilo je v hišo Blaža Kožuha, vulgo „Pieta“, v Dvoru zvečer okoli 6. ure. Strela poškodovala je samo del strehe, kajti hudi naliv prepredil je večjo nesrečo. Gasilno društvo pograjsko prihitelo je o pravem času na pomoč. A žalibog, da je smrtonosna strela končala življenje bratu omenjenega gospodarja, Jakobu Kožuhu. Ravno

med molitvijo (angeljsko) „Ave Marija“ udarila je strela v hišo, takoj usmrtila Jakoba Kožuha, brata Blaža pa jako omamila. — Človeku ni dano vedeti ni ure, ni dneva, kdaj ga pokliče Gospod. Po noči je zavila burja in danes imamo — belo odejo. Šadja je letos precej. Da bi ljudje delali sadni mošt, bi se gotovo tudi prejšnja zadovoljnost z njim povrnila. Tudi poljski pridelki so se dobro obnesli.

(Iz Šmartina pri Litiji:) Pretečeni teden klatili so se tukaj v našem kraji tatinski lopovi, kjer so v večjih tukajšnjih bližnjih vaséh kradli. V Vintarjevcu so v noči na torek in sredo ukradli enega konja, katerega so pa še tisti dan proti noči dobili nazaj. Bili so triji lopovi, mej temi tremi je bil eden onih treh, ki so poletu iz ljubljanskega grada ušli. — Pevsko društvo „Zvon“ ustanovili so v Šmartinem pri Litiji.

(Odbor društva „Sloga“ v Gorici) je v svoji zadnji seji vsprejel 417 novih udov, tako da sedaj šteje društvo „Sloga“ 520 udov iz vseh krajev goriške dežele. Odbor je sklenil društveno dvorazredno dekliško šolo razširiti v trirazrednico.

(Goriški deželni zbor) je otvoril dne 14. t. m. deželni glavari ter v slovenskem in italijanskem jeziku omenjal elementarnih nezgod, ki so to leto zadevale goriško deželo; obljubo sta storila v prvi seji poslanca dr. Gregorčič in Ivančič. Gosp. glavarju grofu Coroniniju izrazi zbor iskreno zahvalo za ustanovo v podporo onemoglim delavcem goriške pokrajine, osnovano z dohodki glavarjevimi v tej šestletni dōbi, katerim se je glavari odrekal v korist ubogim delavcem.

(J. Giontinijeva „knjižnica za otroke“.) S tem naslovom prejeli smo dvanajst drobnih zvezkov, katerih vsaki obsega mično, poučljivo dogodbico, pripovedovano v čistem domačem jeziku, in po več lepih podobih, ki nazorno pojasnjujejo otroku dogodbico. — Ta knjižnica je namenjena otrokom, ki so se ravnokar brati naučili. Berila za take otroke, in sicer berila s podobami, smo dosedaj pogrešali Slovenci, in zato smo tudi po slovenskih družinah nahajali jednako nemško berilo s podobami za otroke. Povestice so vseskozi prikladne otročjemu razumu, po svojem obsegu vzbujajo v otročjih srcih ljubezen do Boga, do starišev, do narave, do živali; opozarjajo otroke na božjo priučujočnost, šibajo napake, pri otrocih navadne itd. — Te knjižice bodo kakor nalašč našim malim abecednikom primerno „Miklavževo darilo“. — Pri drugi zbirki, ki bode morebiti namenjena za božična darila, pač ne bomo pogrešali povestic, ki otrokom pripovedujejo o božjem Detetu in njega blaženi Materi, kar otroci, polni milosti Gospodove, posebno radi imajo, kar pa, žal, v tej zbirki pogrešamo. Gledé tiska bi omenili, da je v nekaterih zvezkih brez dvoma predroben in kvarljiv začetnikom pri branju za oči; želeli bi, da bi bil v vseh zvezkih tak, kakor je v nekaterih, na primer: „Mati in sin“, „Vihar na morji“ itd. — Cena posameznim zvezkom je 6 kr., vsem skupaj 60 kr.; po pošti 5 kr. več.

(Narodne legende) za slovensko mladino. Nabral, izdal in založil Anton Kosi, učitelj v Središči. II. zvezek. V Ptuj. Natisnil W. Blanke. — S tem naslovom nam podaja gosp. izdatelj drugi zvezek svoje zbirke narodnih legend, katere je nabral iz raznih časnikov, knjig in iz ust naroda. Zbirka hrani tudi v tem zvezku mladini primerno, prikupno in podučljivo berilo, zato želimo, da se tudi ta zvezek tako urno razširi na vse strani, kakor se je prvi, ki je izšel že v drugem natisu. — Cena zvezku, ki šteje 42 strani, je 20 kr. pri gosp. izdatelju.

(V Bolcu) so, kakor poroča „Nova Soča“, zgrabili orožniki potepuha, ki je z nožem napal ondotelega župana g. Ferd. Žagarja. Odvedli so ga v zapor. Pri njim so našli mašne bukvice in tiskano molitvico bratovščine sv. rožnega venca; s tem je sleparil ude omenjene bratovščine.

(Večernico) napravili so gosp. deželnemu šolskemu nadzorniku Jakobu Smoleju ob priliki njegovega vpokojenja tukajšnji realci. Svirala je realsko-dijaška godba, zapeli so nekaj slovenskih in nemških pesmij.

(Potovanje v Jeruzalem.) Peto avstrijsko karavano osnuje g. Woerl na Dunaji o prihodnji Veliki noči. Pot obsega: Trst, oziroma Reka, Aleksandrija, Kairo, Ismailia, Port-Said, Jaffa, Jeruzalem, Betlehem, Carjigrad. Za prvi razred se plača 615 gl., za drugi 530 gl. Kdor bi se zanimal za to pot, sporoči naj svoje želje L. Woerlu, Dunaj, I. Spiegelgasse Nr. 12.

Telegrami.

Dunaj, 19. oktobra. Štrajk je izbuknil v vseh dunajskih tramwayskih kolnicah, izvemši jedno samo. Vsled tega je prenehal promet po vseh tramwayskih progah. Čez dan je bil povsod popoln mir. Praznujoči pri tramwayi poslujoči delavci so uporabili ta dan za izlete. Vsled naznanila policijskega ravnateljstva z dné 19. t. m. je opozoril upravni svet vse štrajkujoče, da naj prevzamejo jutri svoj posel, sicer bodo takoj odpuščeni v smislu novega služabnega reda. Oni, ki se bodo zglasili za delo, bodo primorani podvreči se novemu službenemu redu.

Dunaj, 19. oktobra. Nadvojvoda Franc Ferdinand d'Este, polkovnik huzarskega polka št. 9. je imenovan za poveljnika imenovanemu polku. Princ Valeški je prišel večeraj popoldne na Dunaj in je sprejel avstrijsko-ogrskega poslanika grofa Deyma. Danes je prirejen obed pri cesarju v Schönbrunn na čast princu.

Dunaj, 20. oktobra. Pri tramwayi poslujoče osebe danes še štrajka. Delavci, kateri se niso vdeležili štrajka dobivajo svojo plačo, dasi z ozirom na splošno ustavljenje ni misliti, da bi se tako hitro zopet pričela vožnja.

Praga, 19. oktobra. V današnji seji pravne komisije deželnega zbora je bil Schmeykalov predlog odklonjen z vsemi glasovi, le Nemci so zanj glasovali. Grof Rihard Clam je umaknil svoj v večerajšnji seji podan predlog, ko je bil dr. Mattuš stavil predlog, naj komisija izreče namen, da se bode kakor hitro mogoče posvetovala o predlogu deželnega kulturnega sveta. Za ta predlog so glasovali nemški zastopniki veleposestva in Staročehi,

vsled česar je bil sprejet. Vsi predlogi Mladočehov so bili odklonjeni od večine.

Halle, 19. oktobra. Shod socialistov je sklenil, da se prvi majnik v prihodnje vedno praznuje kot delavski praznik. Po odpeti delavski marseljezi sklenili so socialisti svoj shod z glasnimi „hoch“ klici na — socialno demokracijo.

Pariz, 19. oktobra. Iz Dünkirchena in Calaisa se poroča o velikih viharjih na morji. Ena angleška in ena holandska ladija ste se potopili; boje se še drugih nesreč.

Rim, 20. oktobra. Kakor pišejo nekateri časniki, podpisal je kralj večeraj odlok o razpustitvi zbornice ter določil volitve za 16. novembra in ožje volitve za 24. novembra.

Ravena, 20. oktobra. Včeraj se je sošel kongres socialistov. Vdeležencev je 120. Sklenilo se je, pozvati italijanske delavce, da bi praznovali prvi dan maja 1891. l. nadalje osnovati kongres vseh manjših strank, vdeležiti se volitev z geslom, da se socialisti pri volitvah družijo le s takimi strankami, katere so s socialisti v tesnejši zvezi.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
18	7. u. zjut.	739.1	0.8	brezv.	megla	4.2 dež
	2. u. pop.	727.8	13.0	sl. jvzh.	jasno	
	9. u. zveč.	727.5	8.0	sl. zap.	oblačno	
19	7. u. zjut.	728.5	4.2	brezv.	jasno	0.00
	2. u. pop.	728.4	10.8	sl. vzhl.	"	
	9. u. zveč.	729.5	3.6	"	"	

brednja temperatura obeh dni 7.3°, in 6.2°, za 3.8° in 4.7° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

20. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	87 gld. 95 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16% "	88 " 40 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107 " 20 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 95 "
Akcije avstr.-ogrske banke	978 " 25 "
Kreditne akcije	306 " — "
London	114 " 80 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleonid.	9 " 08 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 44 "
Nemške marke	56 " 40 "

(1)

Št. 18.61.

Razglas.

V smislu deželnega zakona s 17. dné junija 1870, šte. 21 dežel. zak., o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov, naročam vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da jim je

predno sneg zapade

svoje sadno in lepšalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtné plotove in hišne stene na vrtilih, na polji in travnikih očistiti zapredenih gosenic, mrčesnih jajec in zaprednikov (ličin), in sežgati ali kakor si bodi pokončati nabrana gosenčna gnjezda in jajca.

Na polji se morajo črvi (podjedi, ogrci) pri oranji ali kopanji zemlje precej za plugom, motiko ali lopato pobirati in koj pokončati.

Če se bode kdo obotavljal, gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove troške, vrhu tega pa se mu bode naložila na korist občinske blagajnice globa od 1 do 10 goldinarjev, in če bi se to ponovilo, do 20 goldinarjev; kdor bi ne mogel plačati glôbe, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dné 11. oktobra 1890.

GRASSELLI l. r.

Ces. kralj. privileg. zavarovalna družba

AVSTRIJSKI PHÖNIX

na Dunaji

zavaruje proti

telesnemu poškodovanju

vsake vrste, naj se primeri nezgoda v službi, pri svojih opravkih ali pa tudi razven službe in razven svojih navadnih opravkov, na potovanji, vožnji, lovu, kakem napadu itd. in sicer:

I. V slučaju smrti (do 62.500 gld.) izplača se takoj cela zavarovana svota, če poškodovani tudi še le v enem letu na naslednjih umrje.

II. V slučaju invaliditete (do 100.000 gld.) se pa plačuje do smrtne renta zavarovane svote od 6% do 17% po starosti poškodovanega ali pa tudi namesto rente dotični kapital.

III. Za manjša poškodovanja se lahko zavaruje od 1 gld. do gld. 73.50 na dan. Ako se je le najmanjše poškodovanje pripetilo, dobi poškodovani od dneva, ko se je pričel vračati do 200 dni v letu za vsak dan celo dnevno zavarovalnino in sicer neodvisno od in razven slučajev pod I in II, akoravno je še svoje posle lhabko opravljal.

Naša zavarovalnica ima najnižje tarife in priznava odškodnino tudi za najmanjše poškodovanje. N. pr. bi plačali duhovniki, odvetniki, notarji, uradniki, trgovci itd.:

I. Za slučaj smrti za 10.000 gld. 4 gld. — kr.
 II. " " invaliditete " 10.000 " 6 " — "
 vkup torej za 20.000 gld. 10 gld. — kr. na leto.
 III. Za vsaki goldinar dnevne odškodnine v času bolezni pa 1 gld. 10 kr. na leto.

Pojasnila podoja in oglasila franko pošilja

glavni zastop v Ljubljani,
 Šelenburgove ulice 3.

(3-2)

Predzadnji teden!

Dunajske razstavne srečke à 1 gl.

Glavni dobitek

50.000

gld. vrednosti.

11 srečk 10 gld.

2291 dobitkov.

6 srečk 5 gl. 50 kr.

Srečke po 1 gld. pri C. C. MAYER-ji v Ljubljani.

(22)